

Nyttig tilleggsbehandling ved depresjon

Når ett antidepressiv er uten effekt, kan det være nyttig å forsøke et annet medikament i tillegg.

Det er vanlig å forsøke supplerende behandling når behandling med selektive serotoninreopptakshemmere ikke fører frem, men effekten av dette har vært mangelfullt dokumentert. Med støtte fra sentrale helsemyndigheter er det nå gjennomført en kontrollert studie i USA (1).

Undersøkelsen omfattet 565 voksne ikke-psykotiske, polikliniske pasienter med alvorlig depresjon som ikke hadde effekt av citalopram. Gjennomsnittlig døgndose var 55 mg ved inklusjon, som fant sted ca. 12 uker etter oppstart av den initiale behandlingen. Tilleggsbehandlingen bestod av inntil 400 mg SR-bupropion (Zyban) eller 60 mg buspiron (Buspar) per dag. Studien pågikk i 12 uker og viste at begge alternativene hadde effekt, men SR-bupropion hadde visse fordeler med henblikk på både kliniske symptomer og bivirkninger.

– Studien illustrerer en svært vanlig klinisk situasjon, nemlig at en serotoninreopptakshemmer er uten effekt ved alvorlig depresjon. De farmakologiske valgene som da foretas, er lite studert i randomiserte,

kontrollerte studier, sier overlege Gunnar Morken ved Divisjon for psykisk helsevern, St. Olavs Hospital. Han påpeker at i Norge er røykeavvenning eneste indikasjon for bupropion.

– En tredel av pasientene ble betydelig bedre med tilleggsbehandlingen. Men mange personer med depresjon blir bedre uten behandling. Derfor bør man i studier ha med en placebogruppe. At dette mangler i denne studien, er en viktig svakhet, ettersom bare en tredel av pasientene hadde effekt av kombinasjonsbehandlingen. I videre forskning bør man se nøyer på en kombinasjon av serotoninreopptakshemmer og stemningsstabiliserende medikasjon som litium, valproat og lamotrigin, ev. med tillegg av veldokumentert samtaletterapi som kognitiv atferdsterapi eller interpersonlig terapi, sier Morken.

Geir Jacobsen
geir.jacobsen@ntnu.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Trivedi MH, Fava M, Wisniewski SR et al. Medication augmentation after failure of SSRIs for depression. *N Engl J Med* 2006; 354: 1243–52.

Allmennleger ønsker å lære av feil

Danske allmennpraktikere er positive til å melde fra om og å lære av uventede hendelser i klinisk arbeid.

Interessen for å bruke uventede negative hendelser i klinisk virksomhet som utgangspunkt for kvalitetsforbedring er økende. Forekomsten av slike hendelser i allmennpraksis varierer, men den er klart mindre enn 100 per 100 000 konsultasjoner. 1 178 danske allmennleger fikk tilsendt et skjema for å kartlegge holdninger til om systematisk registrering og analyse av uventede hendelser kunne brukes til å forbedre den kliniske kvaliteten (1). Man ønsket også å kartlegge allmennlegenes erfaring med å trekke lærdom av slike hendelser.

727 allmennleger (61 %) besvarte henvendelsen. De fleste var positive til å rapportere uventede negative hendelser til en database og diskutere dem med kolleger og ansatte som ledd i videre- og etterutdanningen. Yngre kvinnelige leger i gruppepraksis var mest positive, og 68 % mente at det pasienter opplevde som uventede hendelser, også burde rapporteres.

Tre firedeler av allmennlegene mente at pasientsikkerheten ville bli bedre om et rapporteringssystem ble etablert, men bare forutsatt at leger som rapporterte uventede hendelser, ikke kom i offentlig vanry eller ble utsatt for sanksjoner.

– Dette er positive funn, sier professor Anders Grimsmo ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. – Det er for tiden stor aktivitet for å utvikle elektronisk resept og elektronisk medisinkort for pasienter som mottar hjemmesykepleie. Vi er avhengige av viljen til å rapportere om feil og skader hvis pasientsikkerheten skal bli ivarett i disse nye løsningene, sier Grimsmo.

Geir Jacobsen
geir.jacobsen@ntnu.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Mikkelsen TH, Sokolowski I, Olesen F. General practitioners' attitudes toward reporting and learning from adverse events: results from a survey. *Scand J Prim Health Care* 2006; 24: 27–32.

Medisinske nyheter fra internasjonale tidsskrifter: Tips eller innlegg på inntil 300 ord kan sendes
erlend.hem@medisin.uio.no

Få tar feil

Det er selvsagt uheldig dersom kirurgen opererer på feil side, feil organ eller – enda verre – feil person. Men det forekommer sjelden. En analyse fra USA viser at blant nesten tre millioner operasjoner skjedde dette bare 25 ganger (*Arch Surg* 2006; 141: 353–8).

Protokoller som skal sikre at operasjonen blir gjort på riktig sted og at det er riktig person som blir operert varierer, men de inneholder ofte tre punkter: preoperativ verifisering av operasjonssted, oppteigning av side og en ekstra kontroll på operasjonsstuen. Forfatterne mener imidlertid at selv om kirurger alltid hadde fulgt prosedyrene, ville det bare hindret ett av tre tilfeller.

Lovende test for trakominfeksjon

Trakom er den vanligste infeksjose årsaken til blindhet. Verdens helseorganisasjon har som mål å utrydde sykdommen innen 2020, bl.a. gjennom bedre hygiene og økt bruk av antibiotikabehandling mot *Chlamydia trachomatis*. WHO bruker i dag kliniske tegn for å fange opp infeksjon, men disse har lav sensitivitet og spesifisitet.

Et PCR-basert testpakke som er laget for å kunne brukes i områder med dårlig tilgang på rent vann og elektrisitet kan bedre diagnostikken (*Lancet* 2006; 367: 1585–90). Den er prøvd ut på 664 barn i et område i Afrika med høy forekomst av trakom. 12 % hadde infeksjonen.

Testen hadde en positiv prediktiv verdi på hele 97,3 %, mot 44 % for den tradisjonelle metoden. Dersom resultatene lar seg etterprøve og testpakken blir billig i bruk, kan den bli et viktig verktøy i bekjempelsen av sykdommen.

Leukemi ved kjernekraftverk

Det er ingen økt forekomst av barneleukemi i områdene rundt kjernekraftverk. Dette viser en studie fra Frankrike, der man har studert forekomsten av sykdommen i en radius av 40 km² rundt 24 slike installasjoner (*Br J Cancer* 2006; 94: 1342–7).

Det var heller en lavere forekomst i disse områdene, selv om dette ikke var statistisk signifikant. Undersøkelsen var basert på beregnede doser radioaktiv stråling. Den bekrefter funn fra tidligere studier, slik at forfatterne kan fastslå en manglende sammenheng med rimelig sikkerhet.